

**PERSPECTIVA ANTREPRENORILOR ASUPRA OBLIGATIVITĂȚII
SERVICIILOR CONTABILE AUTORIZATE ÎN BUCUREȘTI-ILFOV
ȘI IMPACTUL ASUPRA INIȚIATIVEI ANTREPRENORIALE**
*Entrepreneurs' Perspectives on the Mandatory Use of Authorized Accounting
Services in Bucharest-Ilfov and Its Impact on Entrepreneurial Initiative*

Popa Teodor-Nectarie

Facultatea Business și Turism, anul I
popateodor25@stud.ase.ro

Zamfir Alexandra

Facultatea Business și Turism, anul I
zamfiralexandra25@stud.ase.ro

Vlad Ramona-Ioana

Facultatea Business și Turism, anul I
vladramona25@stud.ase.ro

Coordonatorul lucrării

Prof. univ. dr. Jianu Ionel

Rezumat: Prezenta lucrare investighează percepția administratorilor de societăți cu răspundere limitată (SRL) din regiunea București-Ilfov cu o cifră de afaceri anuală de până la 50.000 RON față de obligativitatea legală de a contracta servicii contabile autorizate de către membri ai Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR). Cercetarea pornește de la ipoteza că această obligație reprezintă o barieră structurală în calea antreprenoriatului formal, generând costuri fixe disproporționate față de veniturile realizate. Datele au fost colectate prin metoda CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing) pe un eșantion de 456 de administratori, din care 410 au îndeplinit criteriile de eligibilitate (89,9% rată de calificare), populația țintă numărând 3526 de firme cu bilanț depus pe 2024. Rezultatele infirmă parțial ipoteza inițială: majoritatea respondenților (53,7%) declară că obligativitatea contabilului nu a constituit un impediment în decizia de a înființa firma, iar 68,3% plasează onorariul contabil sub 10% din cheltuielile lunare totale. În același timp, studiul relevă că antreprenorii percep contabilul autorizat nu doar ca furnizor de conformitate fiscală, ci ca un „scut” esențial față de riscurile juridice și sancțiunile fiscale, iar capacitatea lor de autogestiune contabilă este autoevaluată ca redusă. Lucrarea propune, pe baza acestor constatări, un set de recomandări privind simplificarea regimului contabil pentru micro-entitățile cu activitate minimă, creșterea accesibilității platformelor digitale ale autorităților fiscale și implementarea unor programe de educație financiară pentru antreprenori.

Cuvinte cheie: contabilitate obligatorie; costuri de conformitate; antreprenoriat; microîntreprinderi; CECCAR; biasul de supraviețuire

Abstract: This paper investigates the perceptions of limited liability company (SRL) administrators from the Bucharest-Ilfov region with an annual turnover of up to 50,000 RON regarding the legal obligation to contract accounting services authorized by members of the

Body of Expert Accountants and Licensed Accountants of Romania (CECCAR). The study departs from the hypothesis that this requirement constitutes a structural barrier to formal entrepreneurship, generating fixed compliance costs disproportionate to the revenues generated. Data were collected through the CATI method (Computer-Assisted Telephone Interviewing) on a sample of 410 valid respondents, drawn from a target population of 3526 companies that filed financial statements for 2024. The results partially refute the initial hypothesis: the majority of respondents (53.7%) report that the obligation to hire an authorized accountant did not represent an obstacle in their decision to establish the company, and 68.3% place the accountant's fee below 10% of total monthly expenses. At the same time, the study reveals that entrepreneurs perceive the authorized accountant not merely as a fiscal compliance provider, but as an essential shield against legal risks and tax penalties, while their self-assessed capacity for autonomous accounting management is low. Based on these findings, the paper proposes a set of recommendations regarding the simplification of the accounting regime for micro-entities with minimal activity, the improvement of tax authority digital platforms, and the implementation of financial literacy programmes for entrepreneurs.

Keywords: mandatory accounting, compliance costs, entrepreneurship, micro-enterprises, CECCAR, limited liability company, Bucharest-Ilfov, survivorship bias, financial literacy, fiscal digitalization

Clasificare JEL: M41, M48, L26, K34, M13

Clasificare REL: 14e, 14f, 14

1. Introducere

Mediul de afaceri contemporan se caracterizează prin dinamism accelerat, interconectare globală și presiuni concurențiale fără precedent. Transformările structurale generate de digitalizare, de globalizarea lanțurilor de valoare și de volatilitatea crescută a ciclurilor economice au redefinit fundamental condițiile în care operează firmele, indiferent de dimensiunea sau sectorul acestora. În acest context, capacitatea de adaptare rapidă, accesul la informații relevante în timp real și structuri de cost flexibile au devenit factori determinanți ai competitivității, în special pentru entitățile de mici dimensiuni (Audretsch & Thurik, 2001, pp. 1-3).

Mediul antreprenorial contemporan oferă, totodată, oportunități semnificative de dezvoltare, susținute de progresul tehnologic, de extinderea piețelor digitale și de politicile publice de stimulare a micilor întreprinderi. La nivelul Uniunii Europene, cadrul reglementar a evoluat în direcția simplificării administrative, culminând cu adoptarea Directivei 2013/34/UE, care a instituit regimuri contabile diferențiate în funcție de dimensiunea entității, tocmai pentru a reduce barierele de conformitate și a elibera resurse pentru investiție și creștere. În România, digitalizarea fiscală - concretizată prin RO e-Factura și SAF-T - deschide perspective reale pentru simplificarea raportării financiare și pentru reducerea costurilor administrative ale firmelor mici (OUG nr. 120/2021; OPANAF nr. 1783/2021).

Cu toate acestea, mediul antreprenorial românesc se confruntă cu o serie de constrângeri structurale care limitează valorificarea acestor oportunități. Povara reglementară, complexitatea sistemului fiscal și costurile fixe de conformitate administrativă descurajează formalizarea activităților economice (Djankov et al., 2002) și reduc viabilitatea firmelor nou înființate, în special în segmentul microîntreprinderilor cu cifra de afaceri redusă.

Antreprenoriatul reprezintă unul dintre principalii factori ai creșterii economice, inovării și creării de locuri de muncă, rolul său fiind recunoscut explicit în literatura de specialitate (Schumpeter, 1942; Audretsch și Thurik, 2001). Contabilitatea reprezintă principalul sistem de colectare, prelucrare și comunicare a informației financiare, având ca obiectiv fundamental furnizarea de date relevante unei game largi de utilizatori, incluzând investitorii de capital, bancherii, angajații, furnizorii, clienții, guvernul și publicul larg (Bâtcă-Dumitru et al., 2018).

Legea Contabilității nr. 82/1991 instituie obligația ca orice persoană juridică să organizeze și să conducă contabilitatea în partidă dublă, utilizând personal calificat, fie angajat, fie în baza unui contract de prestări servicii cu experți atestați de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR). Necesitatea organizării contabilității în partidă dublă decurge din nevoia de a furniza informații relevante utilizatorilor externi (Bâtcă-Dumitru et al., 2018). Reglementările actuale recunosc efortul financiar considerabil pentru micii antreprenori prin instituirea categoriei microentităților, cărora li se aplică un regim de raportare simplificat pentru a echilibra raportul dintre costul producerii informației și beneficiile oferite (Bâtcă-Dumitru et al., 2018).

În România, procesul de digitalizare fiscală, concretizat prin sistemul RO e-Factura reglementat de OUG nr. 120/2021 și prin fișierul standard de control fiscal SAF-T reglementat de OPANAF nr. 1783/2021, a transferat o parte semnificativă din funcțiile de raportare financiară către sisteme electronice automate care pun informația tranzacțională la dispoziția autorităților fiscale în timp real. Această evoluție tehnologică ridică problema menținerii obligativității unui contabil autorizat CECCAR pentru societățile cu răspundere limitată cu activitate minimă și cu cifră de afaceri redusă. Prezenta lucrare analizează, din perspectiva administratorilor de societăți cu răspundere limitată din Municipiul București cu o cifră de afaceri anuală de până la 50.000 RON, măsura în care obligativitatea contractării unui contabil autorizat reprezintă o barieră structurală în calea antreprenoriatului formal.

2. Fundamentarea teoretică și legislativă a contabilității

2.1. Rolul și obiectivele contabilității financiare

Contabilitatea constituie instrumentul de bază al managementului întreprinderii, aducând un aport substanțial la înfăptuirea autogestiunii economico-financiare prin informațiile furnizate. Aceasta oferă date privind factorii de producție, costurile, rentabilitatea, producția obținută și livrată, utilizarea capacităților de producție, câștigurile realizate, stimulentele acordate, fondurile constituite și decontările cu terții. Informațiile finale sunt furnizate anual prin bilanțul contabil, contul de profit și pierdere și notele explicative (Bojian, 2004). Obiectul contabilității financiare îl constituie ansamblul operațiilor de înregistrare a existenței și mișcării elementelor patrimoniale ale unei întreprinderi, calculând într-o formă sintetică structurile de activ, datorii, capitaluri proprii și rezultatele obținute (Bojian, 2004).

Informațiile furnizate de contabilitate în condițiile economiei de piață se caracterizează prin transparență, fiind obținute după reguli precise elaborate de autoritățile de reglementare în vederea informării corecte a persoanelor interesate. Obținerea și utilizarea informației contabile este supusă unui proces de reglementare prin norme stabilite prin cadrul contabil general, care determină utilitatea acestora prin inteligibilitate, relevanță, credibilitate și comparabilitate (Bojian, 2004). Obiectivul situațiilor financiare este de a furniza informații despre poziția financiară, performanțele și modificările poziției financiare a întreprinderii. Aceste date susțin deciziile economice prin evaluarea capacității unei întreprinderi de a genera numerar și a capacității de a-și onora obligațiile față de terți (Bojian, 2004).

Din punct de vedere social, scopul întreprinderii implică armonizarea intereselor generale prin asigurarea bunurilor și serviciilor necesare populației și prin contribuția la asigurarea veniturilor statului pentru acoperirea cheltuielilor publice. Scopul privat economic al

întreprinderii este rentabilitatea (Bojian, 2004). Investitorii utilizează informația pentru a decide oportunitatea tranzacțiilor și capacitatea întreprinderii de a plăti dividende. Angajații evaluează capacitatea întreprinderii de a oferi remunerații și avantaje profesionale. Guvernul și instituțiile sale solicită informații pentru reglementarea întreprinderilor, pentru determinarea politicii fiscale și pentru calculul indicatorilor macroeconomici (Bojian, 2004).

2.2. Cadrul legislativ privind organizarea contabilității în România

Din perspectiva legislației românești, conform Legii societăților nr. 31/1990, art. 73 alin. (1) lit. c), administratorii sunt solidar răspunzători față de societate pentru existența registrelor cerute de lege și corecta lor ținere. Registrele cerute de lege includ Registrul Jurnal, Registrul Inventar și Registrul Cartea Mare, administratorul devenind direct responsabil legal pentru evidența contabilă. Conform art. 194 alin. (1) lit. a) din aceeași lege, adunarea generală a asociaților are obligația de a aproba situația financiară anuală și de a stabili repartizarea profitului net. Legea impune o ierarhie în care rezultatul contabilității trebuie validat, funcționarea legală a societății depinzând de o adunare anuală care să aprobe cifrele extrase din contabilitate.

Distribuirea dividendelor este reglementată de art. 67 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, care stipulează că acestea se pot distribui exclusiv din profituri determinate potrivit legii. Conform art. 185 alin. (1), consiliul de administrație sau directoratul are obligația de a depune situațiile financiare anuale la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor. Nerespectarea regulilor contabile atrage sancțiuni penale, art. 272¹ lit. b) prevăzând pedeapsa cu închisoarea de la un an la 5 ani pentru reprezentanții legali care încasează sau plătesc dividende din profituri fictive sau care nu puteau fi distribuite pe baza situațiilor financiare.

Legea contabilității nr. 82/1991 detaliază normele tehnice de organizare a evidenței economice. Articolul 1 alin. (1) stabilește obligația persoanelor juridice de a organiza și conduce contabilitatea financiară. Articolul 5 alin. (1) impune conducerea contabilității în partidă dublă și întocmirea situațiilor financiare anuale. Conform art. 11, deținerea de elemente de natura activelor și datoriilor, precum și efectuarea de operațiuni economico-financiare fără înregistrare în contabilitate sunt interzise.

Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine administratorului, conform art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991. Articolul 10 alin. (2) și (3) oferă administratorului posibilitatea de a organiza un compartiment distinct condus de o persoană cu studii economice superioare angajată potrivit legii, sau de a externaliza serviciul pe bază de contracte încheiate cu persoane fizice sau juridice autorizate, membre CECCAR. Articolul 7 alin. (1) prevede obligația efectuării inventarierii generale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii cel puțin o dată în cursul exercițiului financiar.

Situațiile financiare anuale trebuie întocmite conform art. 28 alin. (1) și trebuie să fie însoțite, potrivit art. 30, de o declarație scrisă a administratorului prin care acesta confirmă conformitatea politicilor contabile cu reglementările aplicabile, imaginea fidelă oferită de situațiile financiare și respectarea principiului continuității activității. Registrele de contabilitate obligatorii și documentele justificative se păstrează în arhivă timp de 5 ani calculați de la data de 1 iulie a anului următor celui încheierii exercițiului financiar, conform art. 25. Legea nr. 82/1991 stabilește regimul contravențiilor în domeniul contabil prin articolele 41 și 42.

3. Metodologia cercetării

3.1. Designul cercetării și întrebările de cercetare

Prezentă cercetare adoptă un design metodologic cantitativ, bazat pe un chestionar structurat administrat prin metoda CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing). Această abordare permite cuantificarea percepțiilor și a costurilor la nivelul unui eșantion reprezentativ, oferind o bază statistică solidă pentru analiza atitudinilor și a comportamentului antreprenorilor față de conformitatea contabilă. Chestionarul include întrebări referitoare la ponderea onorariului contabil în cheltuielile lunare actuale ale firmei, măsura în care obligativitatea contractării unui contabil autorizat a reprezentat un impediment în decizia de fondare a afacerii (evaluată pe o scară de la 1 la 5) și percepția administratorilor privind propria capacitate de a gestiona contabilitatea în regim propriu.

3.2. Eșantionarea și colectarea datelor

3.2.1 Metoda de colectare a datelor

Culegerea datelor cantitative se realizează prin metoda interviului telefonic asistat de calculator (Computer-Assisted Telephone Interviewing - CATI). Datele de contact aferente populației studiate sunt extrase prin intermediul bazei de date furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului și platforma Listafirme. Aplicațiile software specifice metodei CATI generează și selectează numerele de telefon în mod aleatoriu, derulând întrebările direct pe ecranele operatorilor și gestionând evidența apelurilor, refuzurile și contactările ulterioare. Răspunsurile sunt introduse direct în sistemul informatic, procedură care permite colectarea, stocarea și transmiterea datelor la distanță în timp real (Diaconu-Gherasim, 2022). Utilizarea acestei metode asigură acoperirea unui eșantion geografic extins și minimizează riscul erorilor umane de înregistrare, programul gestionând automat fluxul chestionarului. Sistemul oferă posibilitatea supervizării în timp real a operatorilor și reduce timpul necesar pregătirii datelor pentru analiza statistică ulterioară.

3.2.2 Descrierea populației

Populația a fost formată din societățile cu răspundere limitată înființate între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2024, care au avut bilanțul pe 2024 depus, și care în respectivul bilanț au raportat o cifră de afaceri între 1 leu și 50.000 de lei. Un alt criteriu în alcătuirea populației a fost apartenența geografică a sediului social la regiunea București-Ilfov, cât și un număr mediu maxim de angajați în 2024 sub 5. Astfel, populația totală a ajuns la un număr de 3526 de membri.

Pentru a asigura reprezentativitatea rezultatelor la nivelul populației țintă ($N = 3526$ firme din regiunea București-Ilfov), mărimea eșantionului a fost calculată utilizând formula lui Yamane (1967) stabilită pentru o marjă de eroare de 5% și un nivel de încredere de 95%. Aplicând ecuația $n = N / (1 + N \cdot e^2)$, a rezultat un eșantion minim necesar de 360 de firme. Având în vedere metoda de culegere a datelor (CATI) și rata ridicată de non-răspuns specifică cercetărilor organizaționale (Saunders et al., 2019), o proporție semnificativă din baza de date a fost abordată în faza de contactare telefonică, scopul fiind atingerea sau depășirea cotei de 360 de chestionare valide pentru a garanta robustețea și validitatea statistică a rezultatelor obținute.

Este necesar să precizăm că, deși cadrul legal (Directiva 2013/34/UE și legislația națională) definește microîntreprinderile prin praguri de cifră de afaceri de până la 2 milioane de euro,

prezenta cercetare utilizează un prag convențional de 50.000 RON. Acest segment este definit specific pentru scopul acestui studiu pentru a izola entitățile cu activitate minimă, unde presiunea costurilor fixe de conformitate este teoretic cea mai ridicată.

3.2.3. Metoda concretă de eșantionare, criterii și justificarea lor

Pragul de 50.000 RON cifră de afaceri a fost ales ca plafon convențional de analiză, bazat pe ipoteza de lucru a autorilor conform căreia, sub această valoare, costul serviciilor contabile obligatorii tinde să depășească un prag de rezonabilitate economică (estimat la peste 5% din CA). Această alegere metodologică permite observarea fenomenului acolo unde dezechilibrul dintre obligația legală impusă și capacitatea economică a firmei este cel mai vizibil, transformând contabilitatea dintr-un cost marginal într-o potențială povară structurală.

Criteriul geografic - sediul social în regiunea București-Ilfov - a fost ales deoarece această zonă concentrează cel mai mare număr de microîntreprinderi active din România și prezintă o piață a serviciilor contabile suficient de matură și competitivă pentru a permite comparații relevante între furnizori și tarife (ONRC, 2024). Focalizarea pe o singură regiune asigură totodată controlul variabilei geografice, eliminând dispersia introdusă de diferențele de preț și cultură fiscală dintre regiunile de dezvoltare.

Plafonul de maximum 5 angajați a fost stabilit pentru a asigura că firmele din eșantion operează în condiții de resurse umane și financiare similare. Firmele cu un număr mai mare de angajați dispun, de regulă, de capacitate internă de gestiune administrativă superioară și de o putere de negociere mai mare în relația cu furnizorii de servicii contabile, ceea ce ar fi introdus distorsiuni sistematice în comparațiile de cost. (Nicolescu O., Nicolescu C., 2025).

Criteriul depunerii bilanțului pe 2024 garantează că entitățile incluse au desfășurat activitate economică reală și au interacționat efectiv cu sistemul de conformitate contabilă pe durata perioadei analizate. Firmele fără bilanț depus fie nu au desfășurat activitate, fie se aflau în proceduri de regularizare - ambele categorii reprezentând profiluri antreprenoriale substanțial diferite de cel vizat de prezenta cercetare.

3.2.4 Limitări ale disponibilității datelor

O limitare practică importantă a procesului de colectare a datelor a vizat identificarea și contactarea persoanei eligibile în cadrul fiecărei firme. Datele de contact disponibile în bazele Listafirme.ro sunt asociate sediului social al firmei sau unui număr de telefon general, fără a indica în mod specific administratorul acesteia. În consecință, pe parcursul desfășurării interviurilor telefonice a devenit necesară introducerea unei întrebări suplimentare de calificare, prin care operatorul verifica dacă persoana contactată este administratorul firmei - singura persoană în măsură să furnizeze informații relevante și autorizate cu privire la costurile contabile, relația cu contabilul și percepțiile privind conformitatea. Această etapă suplimentară de screening a crescut durata medie a contactării și a contribuit la majorarea ratei de abandon înainte de începerea efectivă a interviului, reprezentând astfel atât o limitare a eficienței procesului de teren, cât și o sursă potențială de bias de selecție - în măsura în care administratorii mai greu de contactat direct pot prezenta un profil diferit față de cei disponibili imediat la numărul de telefon al firmei.

În plus, utilizarea bazei de date Listafirme.ro introduce un potențial bias de selecție a cadrului de eșantionare (sampling frame bias). Deși furnizarea unui număr de telefon este obligatorie în procesul de înmatriculare a unei societăți în România, agregatorii comerciali de date permit, la solicitarea expresă a persoanelor vizate, eliminarea informațiilor de contact din

platformele lor. Prin urmare, eșantionul final poate exclude în mod sistematic o categorie de administratori care manifestă un nivel ridicat de preocupare pentru confidențialitate sau care adoptă o poziție defensivă în gestionarea prezenței lor digitale. Această segmentare a populației ar putea corela cu profiluri antreprenoriale care dețin perspective diferite asupra conformității și relației cu autoritățile față de media celor incluși în cadrul de eșantionare (Saunders et al., 2019).

3.2.5 Limitările cercetării

Orice demers este supus unor constrângeri metodologice care pot afecta validitatea și generalizabilitatea concluziilor. Prezenta cercetare recunoaște următoarele limitări principale, a căror cunoaștere este esențială pentru interpretarea corectă a rezultatelor.

3.2.5.1 Biasul de supraviețuire (Survivorship Bias)

Cea mai semnificativă limitare structurală a prezenței cercetării este biasul de supraviețuire (survivorship bias) - fenomenul prin care analiza se concentrează exclusiv pe entitățile care au supraviețuit și sunt încă active, ignorând sistematic cazurile care au eșuat și au dispărut din populația observabilă. Acest bias acționează ca un filtru invizibil care deformează percepția noastră asupra realității: vedem și analizăm doar cei care au rezistat, nu și cei care au cedat - ceea ce ne conduce la concluzii sistematic optimiste sau incomplete (Lockwood; 2021).

În cazul prezenței cercetării, eșantionul CATI este constituit exclusiv din SRL-uri active la momentul culegerii datelor - adică din firme care, indiferent de dificultățile întâmpinate, au reușit să suporte costurile de conformitate contabilă și să continue activitatea. Firmele care s-au radiat, dizolvat sau care au intrat în insolvența parțial din cauza acestor costuri nu pot fi contactate și, prin urmare, nu vor fi reprezentate în date.

Problematica manipulării prin selecția datelor și a iluziilor create de eșantionare selectivă demonstrează că datele statistice pot induce în eroare nu neapărat prin falsificare directă, ci prin selectarea și prezentarea exclusivă a rezultatelor favorabile, ignorând sistematic eșecurile și cazurile nedorite (Darrell Huff; 1954). Aplicat la cercetarea noastră, un sondaj aplicat doar firmelor active riscă să sugereze că povara contabilă este *tolerabilă* - pentru că cei care nu au tolerat-o nu mai sunt în eșantion.

La nivel comportamental și cognitiv, biasul de supraviețuire este ancorat în mecanisme mai largi de gândire irațională. Oamenii - inclusiv antreprenorii - tind să supraestimeze șansele de succes proprii și să ignore dovezile provenite de la cei care au eșuat, un fenomen cognitiv care amplifică distorsiunea introdusă de biasul de supraviețuire în orice cercetare bazată pe eșantioane de entități active (Richard H. Thaler; 2015).

Amploarea acestei distorsiuni metodologice este confirmată de datele statistice furnizate de ONRC (2025). Cohorta totală a antreprenorilor care au înființat unități în segmentul studiat în 2024 a fost de 4032 de entități. Dintre acestea, 3526 (87,5%) au supraviețuit și au depus bilanțul (constituind populația noastră de referință), în timp ce un număr adițional de 506 firme (12,5%) au ieșit din circuitul economic înainte de finalizarea primului exercițiu financiar: 260 inactive, 128 în dizolvare, 112 radiate și 6 cu activitate întreruptă. Acești „absenți” ai cercetării - în total 506 entități care au eșuat sau și-au suspendat activitatea în primul an - reprezintă exact segmentul pentru care povara administrativă și costurile de conformitate ar fi putut reprezenta factorul declanșator al abandonului. Prin urmare, rezultatele studiului reflectă exclusiv viziunea „învingătorilor” (firmele active), oferind o imagine mai optimistă asupra mediului antreprenorial decât realitatea de teren.

3.2.5.2 Alte limitări metodologice

Pe lângă biasul de supraviețuire, cercetarea prezintă și următoarele limitări secundare: (a) Limitarea geografică - eșantionul este restrâns la regiunea București-Ilfov, zonă caracterizată prin cea mai mare densitate antreprenorială și cele mai ridicate venituri medii din România. Această particularitate sugerează că rezultatele obținute - în special gradul ridicat de toleranță față de costurile contabile - ar putea să nu fie generalizabile la nivel național. În regiuni cu o putere de cumpărare mai scăzută sau o dinamică economică redusă (de exemplu, regiunea Nord-Est), aceleași praguri de onorarii ar putea fi percepute mult mai acut ca bariere structurale în calea antreprenoriatului. (b) Autoraportarea costurilor - datele privind costurile contabile sunt declarate de respondenți și nu verificate din surse externe, existând riscul subdeclarării din cauza reticenței față de dezvăluirea informațiilor financiare; (c) Efectul de dezirabilitate socială - respondenții pot formula răspunsuri percepute ca socialmente acceptabile, în special la întrebările privind atitudinea față de conformitate și față de activitatea informală; (d) Secțiunea transversală - studiul surprinde percepțiile la un moment dat și nu permite analiza evoluției în timp a raportului dintre costuri și beneficii percepute.

4. Obiectivele cercetării

Prezenta lucrare pornește de la un set de obiective formulate atât exploratoriu, cât și confirmatoriu, structurate în jurul a trei axe principale de investigație. Scopul central al cercetării este de a verifica validitatea ipotezei conform căreia contabilitatea reprezintă un impediment major la începutul activității economice, fiind percepută ca un cost fix obligatoriu ce precede generarea primelor venituri.

Pentru atingerea acestui scop, au fost stabilite următoarele obiective specifice:

1. Obiectivul 1 - Cuantificarea costului contabilității obligatorii pentru SRL-urile cu CA sub 50.000 RON din Municipiul București

Primul obiectiv vizează determinarea empirică a nivelului efectiv al cheltuielilor cu serviciile contabile suportate de SRL-urile din segmentul țintă, exprimat atât în valoare absolută (RON/lună și RON/an), cât și ca pondere în cifra de afaceri brută. Acest obiectiv răspunde direct la una dintre lacunele identificate în literatura românească de specialitate: absența unor date primare recente privind costul real al conformității contabile pentru microîntreprinderile bucureștene.

Obiectivul 2 - Testarea ipotezei privind contabilitatea ca impediment la începutul activității

Al doilea obiectiv, și totodată cel mai important din perspectiva contribuției originale a lucrării, a vizat testarea ipotezei de lucru conform căreia costul contabilității reprezintă un impediment semnificativ în faza de pornire a afacerii - un cost fix obligatoriu care trebuie suportat înainte ca firma să genereze orice venit.

Obiectivul 3 - Evaluarea capacității antreprenorilor de a gestiona contabilitatea în mod autonom

Al treilea obiectiv a urmărit să determine în ce măsură administratorii de SRL-uri din segmentul cercetat dispun de cunoștințele, resursele și disponibilitatea necesare pentru a-și asuma răspunderea și responsabilitatea de a-și ține contabilitatea independent, în absența unui contabil autorizat extern. Pe baza datelor concrete colectate prin chestionarul CATI, cercetarea furnizează o imagine empirică a nivelului de alfabetizare financiară și contabilă a antreprenorilor din eșantion, precum și a atitudinii acestora față de scenariile de autoconformare digitală.

Obiectivul 4 - Identificarea percepției antreprenorilor asupra valorii adăugate a serviciilor contabile obligatorii

Dincolo de costul pur, cercetarea și-a propus să exploreze modul în care antreprenorii evaluează raportul dintre suma plătită și beneficiile efectiv primite - distingând între valoarea de conformitate (evitarea sancțiunilor fiscale) și valoarea managerială (informații utile pentru decizie). Această distincție este relevantă pentru calibrarea oricărei politici de simplificare: dacă antreprenorii percep contabilul exclusiv ca un furnizor de conformitate și nu ca un consultant de gestiune, arhitectura unui regim simplificat poate fi diferită față de situația inversă.

Obiectivul 5 - Formularea de recomandări de politici publice bazate pe evidențe empirice

Obiectivul final al lucrării are caracter aplicativ: pe baza datelor culese și a concluziilor analizei, cercetarea propune un set de recomandări concrete privind regimul de conformitate contabilă pentru SRL-urile cu CA sub 50.000 RON din România, calibrate la realitățile identificate empiric în Municipiul București și compatibile cu cadrul european instituit prin Directiva 2013/34/UE.

5. Rezultatele cercetării

5.1. Rata de calificare a respondenților

Din totalul persoanelor contactate telefonic care au ajuns la prima întrebare de calificare - „Sunteți administratorul societății [Nume]?” - un număr de 410 de persoane (89,9%) au confirmat că dețin calitatea de administrator și au continuat interviul, în timp ce 46 de persoane (10,1%) nu îndeplineau această condiție și au fost excluse din eșantion, interviul încetând la acest punct. Această rată de calificare de 89,9% validează indirect acuratețea bazelor de date Listafirme.ro ca surse de contact, confirmând că în majoritatea cazurilor numărul de telefon asociat firmei conduce efectiv către administratorul acesteia.

Totodată, cei 10,1% care nu erau administratori justifică retrospectiv decizia de a introduce această întrebare suplimentară de screening în protocolul CATI - fără ea, datele ar fi fost contaminate cu răspunsuri provenite de la persoane care nu aveau cunoștință directă despre costurile contabile, relația cu contabilul sau deciziile financiare ale firmei.

Figura 1. Rata de calificare a respondenților – identificarea administratorilor firmei

5.2. Ponderea onorariului contabil în cheltuielile lunare ale firmei

La întrebarea „Aproximativ, ce procent din cheltuielile lunare actuale ale firmei este reprezentat de onorariul contabilului?”, distribuția răspunsurilor a fost următoarea: 280 de administratori (68,3%) au declarat că onorariul contabilului reprezintă între 0 și 10% din cheltuielile lunare ale firmei, 85 de administratori (20,7%) l-au plasat în intervalul 10-20%, iar 45 de persoane (11,0%) nu au știut sau nu au dorit să răspundă.

Rezultatele indică faptul că pentru majoritatea firmelor din eșantion, aproape 7 din 10, costul contabilității se situează sub pragul de 10% din cheltuielile lunare totale, ceea ce la prima vedere ar putea sugera o povară relativ moderată. Această interpretare trebuie însă nuanțată în funcție de profilul operațional al firmei. Pentru acea categorie de microîntreprinderi, în special cele din sfera serviciilor digitale sau a consultanței, care funcționează cu structuri de costuri minime, onorariul contabil poate deveni una dintre principalele ieșiri de numerar ale firmei. În aceste cazuri, deși procentul raportat la totalul cheltuielilor pare moderat, el reflectă un efort financiar constant și disproporționat în raport cu o cifră de afaceri redusă sau fluctuantă, subliniind caracterul de cost fix al conformității. Totodată, rata de non-răspuns de 11,0% la această întrebare este relevantă metodologic, confirmând reticența unei părți din respondenți față de dezvăluirea informațiilor financiare, limitare anticipată și discutată în secțiunea 3.2.5.

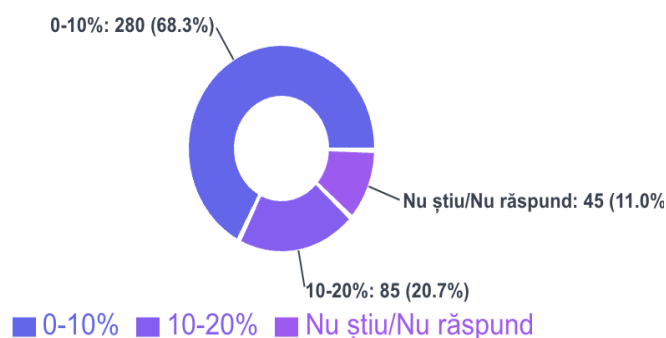

Figura 2. Procentul de cheltuieli lunare reprezentat de onorariile contabile lunare

5.3. Percepția obligativității contabile ca impediment la înființarea firmei

La întrebarea „Pe o scară de la 1 la 5 (1 - deloc, 5 - foarte mult), în ce măsură obligativitatea de a avea un contabil autorizat a reprezentat un impediment în decizia de a porni afacerea?”, distribuția răspunsurilor a fost următoarea: 220 de respondenți (53,7%) au acordat nota 1 - deloc un impediment, 38 (9,3%) nota 2, 66 (16,1%) nota 3, 22 (5,4%) nota 4, 62 (15,1%) nota 5 - un impediment foarte mare, iar 2 persoane (0,5%) nu au știut sau nu au răspuns.

Aceste rezultate infirmă ipoteza inițială a cercetării, conform căreia obligativitatea contabilului autorizat ar reprezenta o barieră semnificativă în decizia de a înființa o firmă. Majoritatea covârșitoare a respondenților - 53,7% - declară că această obligație nu a constituit deloc un impediment, iar dacă adăugăm și cei care i-au acordat nota 2, ajungem la 63% dintre administratori pentru care factorul contabilității a fost practic irelevant în decizia de a porni afacerea. Distribuția nu este însă uniformă: 15,1% dintre respondenți au acordat nota maximă 5, ceea ce indică existența unui segment semnificativ pentru care costul și obligativitatea contabilului au reprezentat o barieră reală și resimțită acut. Scorul mediu ponderat al răspunsurilor se situează în jurul valorii de 2,2, confirmând că, la nivelul eșantionului în ansamblu, percepția dominantă este cea a unui impediment redus - cu mențiunea că acest rezultat este susceptibil de biasul de supraviețuire discutat în secțiunea 3.2.5.1, întrucât antreprenorii care au renunțat la ideea de a înființa o firmă tocmai din cauza acestui cost nu sunt reprezentați în eșantion.

Totuși, prezența unui segment de 15,1% dintre respondenți care evaluează obligativitatea serviciilor contabile cu nota maximă (5) indică o vulnerabilitate structurală în rândul micro-afacerilor care derulează activități economice secundare („side-hustle”) sau de consultanță cu volum redus de tranzacții. Pentru un antreprenor a cărui cifră de afaceri tinde spre limita inferioară a intervalului studiat (ex. sub 10.000 RON anual), un onorariu contabil de 300-400

RON lunar încetează să mai fie un cost marginal, devenind o cheltuială care poate absorbi întreaga marjă de profit. În aceste cazuri specifice, contabilitatea nu este doar o normă asimilată, ci un prag critic de rentabilitate care poate descuraja formalizarea unor idei de afaceri aflate în stadiu embrionar, transformând conformitatea legală într-o barieră de intrare pe piață.

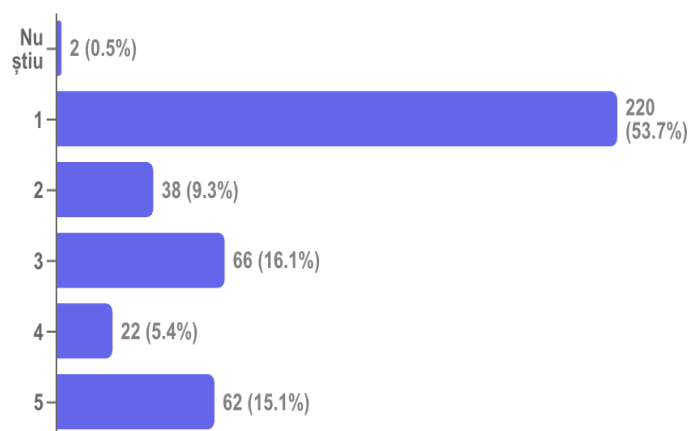

Figura 3. Măsura în care obligativitatea contabilității a reprezentat un impediment în începerea afacerii, pe o scară liniară de la 1 la 5 (deloc impediment → impediment major)

5.4. Opinia privind justificarea legală a semnării situațiilor financiare de către expertul contabil

Graficul de mai jos prezintă distribuția percepțiilor în rândul administratorilor chestionați cu privire la gradul în care aceștia consideră întemeiată cerința legală referitoare la semnarea situațiilor financiare ale microîntreprinderilor exclusiv de către un expert contabil autorizat. Respondenții și-au exprimat opinia utilizând o scară de evaluare de la 1 la 5 (unde 1 sugerează o măsură minimă sau deloc întemeiată, iar 5 o măsură maximă sau foarte întemeiată), fiind inclusă și categoria de non-răspuns.

Rezultatele indică o concentrare majoră a răspunsurilor la polul superior al scării de evaluare, evidențiind un consens relativ în rândul antreprenorilor. Mai mult de jumătate din eșantion, respectiv 56,8% (reprezentând 233 de respondenți), au ales nivelul maxim (5), considerând această cerință legislativă ca fiind pe deplin justificată. Următoarea pondere în jumătatea superioară a scării este reprezentată de nivelul 4, opțiune bifată de 11,2% dintre participanți (46 de firme). Cumulând aceste două trepte (nivelurile 4 și 5), se observă că o proporție dominantă de 68,0% din totalul eșantionului validează necesitatea prezenței unui expert contabil pentru semnarea situațiilor financiare.

Poziția de mijloc, corespunzătoare nivelului 3 pe scara de evaluare, a reprezentat a doua cea mai frecventă opțiune individuală. Aceasta a fost selectată de 15,4% dintre respondenți, echivalentul a 63 de companii din eșantionul analizat.

La polul opus, ponderi semnificativ mai reduse de respondenți au evaluat cerința ca fiind slab sau deloc întemeiată. Nivelul 2 a înregistrat o frecvență de 8,5% (35 de firme), în timp ce impactul minim, evaluat cu nota 1, a fost indicat de 7,3% dintre antreprenori (30 de firme). Însumate, răspunsurile din treimea inferioară (nivelurile 1 și 2) acoperă 15,8% din eșantion. Totodată, opțiunea de a nu exprima o părere („Nu știu”) s-a menținut la un nivel marginal, fiind raportată de doar 0,7% dintre respondenți (3 persoane).

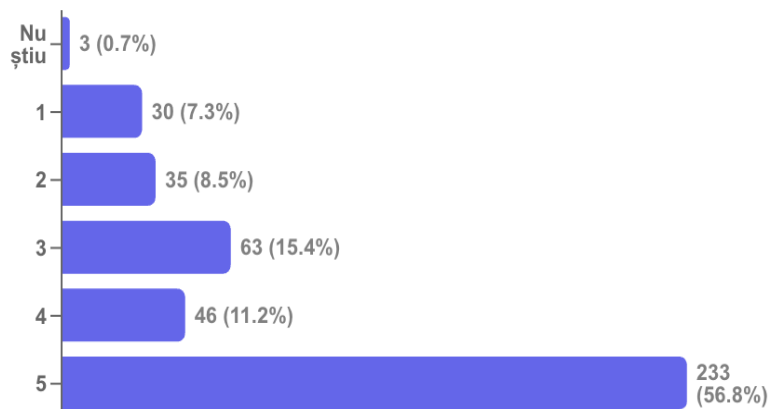

Figura 4. Măsura în care antreprenorii din regiunea București-Ilfov consideră întemeiată cerința legală ca situațiile financiare să fie semnate doar de expert contabil, pe o scară linară de la 1 la 5 (deloc întemeiată → foarte întemeiată)

5.5. Capacitatea autoevaluată de gestiune contabilă independentă

Graficul de mai jos ilustrează distribuția răspunsurilor privind capacitatea autoevaluată a antreprenorilor de a-și gestiona contabilitatea în regim propriu și de a depune singuri declarațiile fiscale (fără asistența unui contabil autorizat), în ipoteza în care legislația ar permite acest lucru, inclusiv prin utilizarea instrumentelor digitale precum e-Factura sau e-TVA. Evaluarea a fost realizată pe o scară de la 1 la 5, unde 1 reprezintă un nivel minim de capacitate percepută, iar 5 un nivel maxim, fiind inclusă și opțiunea de non-răspuns.

Distribuția datelor evidențiază o polarizare puternică a opțiunilor la nivelul inferior al scării. Peste jumătate dintre administratorii chestionați, respectiv 55,6% din eșantion (reprezentând 228 de respondenți), au selectat nivelul 1, indicând o capacitate percepută minimă sau inexistentă de a prelua aceste responsabilități fiscale și contabile. Următorul segment ca pondere este reprezentat de nivelul 3 (evaluare neutră/medie), ales de 14,6% dintre participanți (60 de firme), urmat îndeaproape de nivelul 2, selectat de 12,0% dintre respondenți (49 de firme). Cumulat, opțiunile de la baza scării (nivelurile 1 și 2) însumează 67,6% din totalul eșantionului.

La polul opus, un segment mai restrâns de antreprenori declară un grad ridicat de încredere în capacitatea de autogestiune contabilă. Nivelul maxim, evaluat cu nota 5, a fost indicat de 10,7% dintre respondenți (44 de firme), în timp ce nivelul 4 a cumulat 6,1% din opțiuni (25 de firme). Însurate, răspunsurile care indică o capacitate percepută ridicată (nivelurile 4 și 5) reprezintă 16,8% din totalul eșantionului.

Asemenea întrebărilor anterioare, ponderea celor care s-au abținut de la o evaluare directă a rămas la un nivel marginal, opțiunea „Nu știu” fiind bifată de doar 1,0% dintre participanți (4 respondenți).

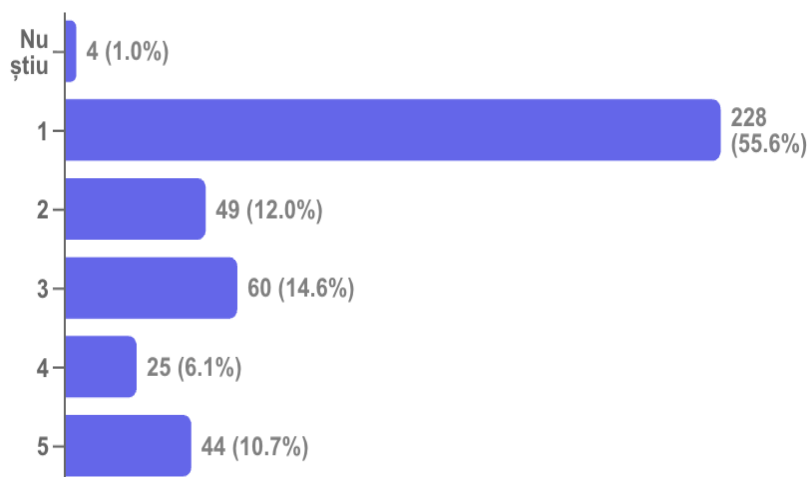

Figura 5. Măsura în care antreprenorii din regiunea București-Ilfov s-ar simți capabili să-și țină singuri contabilitatea, pe o scară linară de la 1 la 5 (deloc capabil → foarte capabil)

5.6. Impactul costurilor contabile asupra bugetului alocat altor direcții

Graficul de mai jos ilustrează distribuția răspunsurilor referitoare la măsura în care antreprenorii percep că nivelul costurilor cu serviciile de contabilitate influențează bugetul disponibil pentru alte direcții de dezvoltare ale firmei (precum marketing, stocuri etc.). Respondenții au evaluat acest impact utilizând o scară de la 1 la 5, unde 1 reprezintă o influență minimă, iar 5 o influență maximă, având la dispoziție și o opțiune de non-răspuns.

Analiza datelor relevă o concentrare pronunțată a răspunsurilor la polul inferior al scării de evaluare. Aproape jumătate dintre companiile chestionate, mai precis o pondere de 49,3% (reprezentând 202 respondenți), au selectat nivelul 1, indicând o influență neglijabilă sau foarte scăzută a onorariilor contabile asupra alocării bugetare generale a firmei.

Valorile intermediare ale scării reunesec a doua cea mai mare pondere a răspunsurilor. Nivelul 3 a fost ales de 19,5% din eșantion (80 de firme), fiind urmat îndeaproape de nivelul 2, opțiune selectată de 18,0% dintre participanți (74 de firme). Din perspectivă cumulativă, se constată că majoritatea absolută a eșantionului, respectiv 86,8%, se poziționează în prima jumătate a scării (opțiunile 1, 2 și 3), sugerând un impact moderat spre inexistent asupra restului bugetului.

La polul opus, o proporție semnificativ mai restrânsă de respondenți raportează o influență ridicată a cheltuielilor contabile asupra bugetelor alternative. Nivelul 4 a fost înregistrat pentru 7,8% din totalul eșantionului (32 de firme), în timp ce impactul maxim, evaluat cu nota 5, a fost indicat de doar 4,1% dintre antreprenori (17 firme). În fine, varianta de eludare a răspunsului („Nu știu/Nu răspund”) a fost înregistrată cu o frecvență marginală de 1,2%, echivalentă cu 5 respondenți.

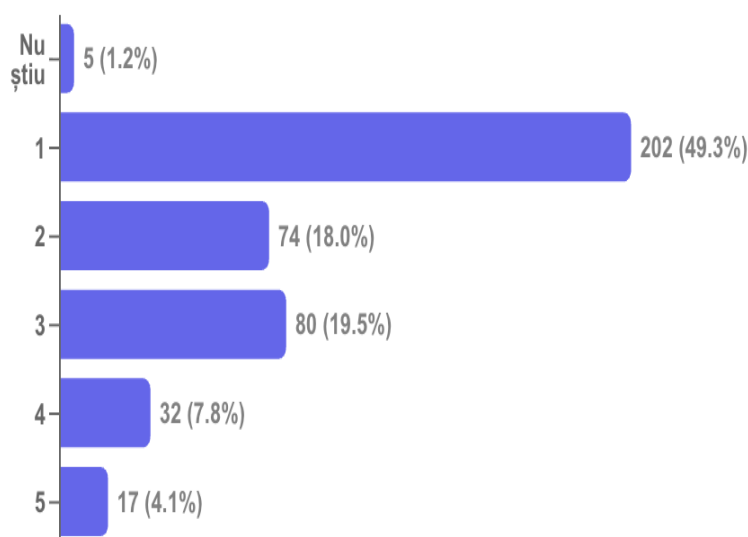

Figura 6. Măsura în care antreprenorii din regiunea București-Ilfov consideră că serviciile de contabilitate influențează bugetul disponibil pentru alte direcții, pe o scară linară de la 1 la 5 (deloc → foarte mult)

5.7. Nivelul mediu al onorariului contabil lunar

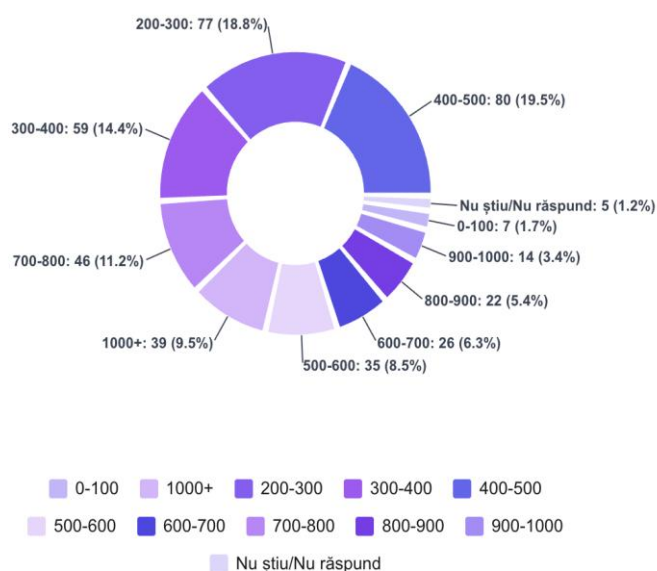

Figura 7. Distribuția sumelor medii lunare plătite pentru serviciile de contabilitate în rândul firmelor din eșantion

Graficul de mai jos ilustrează distribuția sumelor medii lunare pe care firmele din eșantion le plătesc pentru serviciile de contabilitate, reflectând o dispersie a onorariilor pe mai multe paliere de preț. Răspunsurile obținute au fost grupate în unsprezece categorii, incluzând și varianta de non-răspuns.

Cea mai mare pondere din totalul respondenților, reprezentând 19,5% (80 de firme), a declarat că achită lunar pentru serviciile contabile o sumă cuprinsă între 400 și 500 de lei. Al doilea cel mai frecvent interval ales de participanți este cel de 200-300 de lei, raportat de 18,8% din eșantion (77 de firme), urmat îndeaproape de intervalul 300-400 de lei, menționat de 14,4% dintre antreprenori (59 de firme). Analizând aceste date cumulat, se observă că peste jumătate din totalul companiilor chestionate (52,7%) se încadrează într-o marjă de cost cuprinsă între 200 și 500 de lei pe lună.

Pentru sumele ce depășesc pragul de 500 de lei lunar, datele arată o distribuție relativ variată. Un procent de 11,2% dintre respondenți (46 de firme) raportează costuri cuprinse între 700 și 800 de lei, în timp ce 9,5% (39 de firme) declară onorarii care depășesc valoarea de 1000 de lei. De asemenea, 8,5% din eșantion (35 de firme) se încadrează în intervalul de plată de 500-600 de lei.

Ponderi mai reduse se înregistrează pentru restul intervalelor de cost. Astfel, 6,3% dintre participanți (26 de firme) plătesc între 600 și 700 de lei, 5,4% (22 de firme) alocă între 800 și 900 de lei, iar 3,4% (14 firme) achită lunar sume între 900 și 1000 de lei. Cele mai scăzute frecvențe absolute se regăsesc la polul costurilor minime, unde doar 1,7% dintre antreprenori (7 firme) afirmă că plătesc între 0 și 100 de lei lunar. În cele din urmă, o proporție marginală de 1,2% din eșantion (5 respondenți) a optat pentru varianta „Nu știu/Nu răspund”.

6. Interpretarea rezultatelor cercetării

Prezentul capitol își propune să analizeze și să contextualizeze datele cantitative obținute în urma aplicării chestionarului, depășind simpla expunere a statisticilor descriptive pentru a explora motivațiile fundamentale și mecanismele comportamentale care guvernează deciziile antreprenorilor. Interpretarea rezultatelor evidențiază o serie de concluzii aparent contra-intuitive în raport cu literatura de specialitate clasică și cu discursul public general, subliniind o reconfigurare a modului în care microîntreprinderile din România percep și gestionează costurile de conformitate fiscală și contabilă în contextul digitalizării accelerate.

6.1. Infirmarea ipotezei principale: Contabilitatea ca normă asimilată, nu ca barieră structurală

Un prim rezultat fundamental al acestei cercetări, cu implicații profunde asupra modului în care sunt fundamentate politicile publice de stimulare a mediului de afaceri, constă în infirmarea ipotezei centrale a lucrării. Contrar așteptărilor inițiale, obligativitatea contractării unui expert contabil nu reprezintă un impediment major în calea inițiativei antreprenoriale. Faptul că 53,7% dintre respondenți au evaluat acest impact cu nivelul minim (nota 1) și că peste 68% direcționează sub 10% din bugetul lunar de cheltuieli către onorariul contabil demonstrează că acest cost este asimilat mai degrabă ca o cheltuială de igienă operațională, de bază, inerentă funcționării pe o piață formală.

Această toleranță ridicată poate fi explicată prin teoria antreprenoriatului formulată de Schumpeter (1942) și dezvoltată ulterior de Audretsch și Thurik (2001), conform căreia forța motrice a fondării unei afaceri este identificarea unei oportunități de piață și dorința de inovare, factori care au o pondere decizională net superioară în fața obstacolelor administrative marginale. Cu alte cuvinte, decizia de a înființa o societate comercială este arareori blocată de perspectiva unui onorariu mediu cuprins între 200 și 500 RON lunar (interval raportat de 52,7% din eșantion), acest cost fiind integrat a priori în planul de afaceri ca o constantă inevitabilă. Totuși, trebuie reiterat faptul că această percepție relaxată este specifică entităților active, rezultatul fiind inerent influențat de survivorship bias (Thaler, 2015), în sensul în care antreprenorii descurajați din start de costurile de conformare nu se regăsesc în populația cercetată.

6.2. Externalizarea răspunderii și funcția de „scut fiscal” a contabilului autorizat

O pondere covârșitoare a eșantionului (68,0%) consideră că cerința legală privind semnarea situațiilor financiare exclusiv de către un expert contabil este o măsură profund întemeiată. Pentru a înțelege această validare puternică a normei legislative din partea celor care o suportă

financiar, trebuie analizată transformarea mediului fiscal românesc. Implementarea recentă a sistemelor digitale obligatorii - precum RO e-Factura, e-TVA sau fișierul SAF-T (reglementate prin OUG nr. 120/2021 și OPANAF nr. 1783/2021) - nu a generat, în primă fază, o simplificare administrativă percepută de antreprenor, ci a indus o complexitate tehnico-legală suplimentară (CNIPMMR - Carta Albă a IMM-urilor 2023/2024).

În acest climat caracterizat de hiper-reglementare, funcția contabilului suferă o mutație de percepție: el nu mai este privit ca un simplu prestator de servicii care realizează înregistrări în partidă dublă, ci devine o veritabilă poliță de asigurare, un „scut” împotriva sancțiunilor autorităților fiscale. Aversiunea față de risc (Thaler, 2015) determină administratorul să prefere externalizarea completă a responsabilității de raportare către un membru CECCAR, transferând astfel presiunea psihologică a conformității. Literatura internațională confirmă acest comportament; conform lui Evans (2003), companiile de mici dimensiuni tind să externalizeze conformitatea fiscală nu neapărat din rațiuni de eficientizare a timpului, ci din frica erorilor penalizatoare și a regimului sancționator imprevizibil.

6.3. Asimetria informațională și deficitul de educație financiară antreprenorială

Un alt argument major care explică persistența nevoii de servicii contabile autorizate este relevat de răspunsurile privind capacitatea autoevaluată a administratorilor de a gestiona contabilitatea în regim propriu, în ipoteza în care legea ar permite acest lucru (de exemplu, prin automatizări). Concentrarea masivă a răspunsurilor la polul inferior (67,6% considerându-se total sau aproape total incapabili) scoate la iveală un deficit profund de alfabetizare financiară în rândul micilor antreprenori.

Această asimetrie informațională între complexitatea reglementărilor și nivelul de cunoștințe al antreprenorului creează o dependență cronică de expertul contabil. După cum argumentează Lusardi și Mitchell (2014), lipsa educației financiare diminuează capacitatea decizională autonomă și crește costurile de tranzacție ale firmei. Majoritatea respondenților din eșantionul studiat (67,6%) își recunosc limitele competențelor tehnice; deși platformele digitale promit debirocratizare, conform studiilor privind alfabetizarea financiară (Lusardi & Mitchell, 2014), complexitatea sistemelor fiscale depășește adesea competențele de bază ale administratorilor non-specialiști, fapt confirmat de respondenții noștri care s-au autoevaluat cu nota 1 (55,6%). Prin urmare, simpla existență a unor portaluri informatizate nu poate substitui raționamentul profesional necesar interpretării legislației.

6.4. Inelasticitatea onorariilor contabile și impactul bugetar marginal

În cele din urmă, cercetarea a demonstrat o deconectare evidentă între nivelul onorariului contabil și deciziile privind alocarea bugetului pentru dezvoltarea afacerii (marketing, stocuri, investiții). Peste 86% dintre respondenți declară că plata acestor servicii are o influență nesemnificativă asupra restului bugetului, demonstrând inelasticitatea cererii pentru servicii contabile de bază. Din datele colectate, rezultă că la un prag mediu al pieței de 200-500 RON pentru un SRL cu activitate minimă, costul este perceput ca fiind prea mic pentru a reprezenta o sursă viabilă de economii și prea fix pentru a fi negociat.

În concluzie, raportul cost-beneficiu evaluat de administratorii din Municipiul București este net în favoarea externalizării. Valoarea adăugată percepută nu rezidă în furnizarea de informații manageriale sofisticate pentru decizii strategice - un obiectiv fundamental al contabilității teoretice (Bâtcă-Dumitru et al., 2018) - ci exclusiv în valoarea de conformitate: evitarea amenzilor, asigurarea păcii sociale cu instituțiile statului și eliberarea timpului antreprenorial. Această realitate contrazice premisa că liberalizarea contabilității (permisiunea de a o ține în regim propriu) ar genera un entuziasm antreprenorial major, subliniind în schimb

că frica de penalități și lipsa cunoștințelor fiscale rămân principalii piloni care susțin obligativitatea de facto a serviciilor contabile externe.

7. Concluzii și recomandări

Analiza efectuată în cadrul prezentei lucrări evidențiază o imagine nuanțată și, în anumite puncte, paradoxală a mediului antreprenorial din Municipiul București în raport cu obligațiile de raportare contabilă. Rezultatele cercetării permit formularea unor concluzii clare, care infirmă ipotezele simpliste privind povara birocratică și oferă o bază pentru recomandări de politici publice adaptate realității economice.

7.1. Concluzii privind percepția antreprenorială

În primul rând, cercetarea a demonstrat că obligativitatea contractării unui contabil autorizat nu constituie o barieră structurală majoră în calea inițiativei antreprenoriale pentru segmentul de microîntreprinderi studiat. Respingerea ipotezei principale - conform căreia costul contabilității ar descuraja înființarea firmelor - sugerează că antreprenorii activi asimilează acest onorariu ca pe o „taxă de funcționare” inherentă și acceptabilă, a cărei pondere în cheltuielile lunare este, în majoritatea cazurilor, sustenabilă (sub pragul de 10%).

În al doilea rând, se observă o mutație fundamentală în rolul perceput al expertului contabil. Acesta nu mai este evaluat prin prisma informației manageriale furnizate, ci prin funcția sa de „scut fiscal”. Într-un mediu legislativ caracterizat de o complexitate tehnică ridicată și de sancțiuni drastice, administratorii preferă să externalizeze nu doar procesarea datelor, ci și responsabilitatea juridică și presiunea psihologică a interacțiunii cu autoritățile fiscale. Validarea cerinței ca situațiile financiare să fie semnate exclusiv de profesioniști atestați (68% grad de acord) confirmă aversiunea față de risc a antreprenorilor români.

În al treilea rând, studiul relevă un decalaj semnificativ între procesul de digitalizare fiscală (RO e-Factura, e-TVA) și nivelul de alfabetizare financiară a administratorilor. Deși infrastructura tehnologică ar permite, teoretic, o simplificare a raportării, majoritatea covârșitoare a antreprenorilor (peste 67%) se declară incapabili să gestioneze singuri contabilitatea. Această dependență subliniază faptul că tehnologia, în absența unei educații financiare specifice și a unei interfețe simplificate, nu conduce automat la debirocratizare pentru utilizatorul final, ci poate genera o complexitate suplimentară care tot necesită asistență de specialitate.

Totodată, concluzia privind asimilarea onorariului ca o «taxă de funcționare» acceptabilă trebuie privită strict prin prisma contextului economic al Capitalei. În București-Ilfov, veniturile medii pot absorbi mai ușor aceste costuri fixe, însă o cercetare extinsă la nivel național ar putea releva un impact mult mai sever al obligativității serviciilor contabile în județele mai puțin dezvoltate economic.

7.2. Recomandări de politici publice și bune practici

Pe baza concluziilor desprinse, se conturează patru direcții principale de acțiune pentru optimizarea cadrului de conformitate contabilă a microîntreprinderilor. În primul rând, se recomandă introducerea unui regim de contabilitate simplificat (în partidă simplă) pentru micro-entitățile cu activitate minimă. Inspirat din modelul aplicabil Persoanelor Fizice Autorizate (PFA), acest regim ar putea fi extins către societățile cu răspundere limitată care nu depășesc un prag anual de 50.000 RON cifră de afaceri și care prestează exclusiv servicii. O astfel de măsură ar reduce costurile fixe pentru micile afaceri de tip „side-hustle”, permițând autogestionarea prin platformele puse la dispoziție de ANAF; recomandarea se sprijină pe

procentul redus de respondenți care au declarat că obligativitatea contabilă reprezintă un impediment major, precum și pe limitarea privind survivorship bias discutată anterior.

În al doilea rând, este necesară creșterea accesibilității și a calității interfețelor digitale ale autorităților fiscale. Transformarea sistemelor RO e-Factura și e-TVA din instrumente de control în instrumente de facilitare presupune dezvoltarea unor module de „auto-generare” a declarațiilor fiscale de bază pentru firmele fără angajați și cu un volum redus de tranzacții, diminuând astfel riscul de eroare pentru antreprenorii care optează pentru gestiune proprie.

În al treilea rând, se impune implementarea unor programe naționale de educație financiară și fiscală pentru tinerii antreprenori. Deficitul de competențe identificat în studiu indică necesitatea ca procesul de înmatriculare a unei firme la Registrul Comerțului să fie însoțit de resurse educaționale obligatorii sau de cursuri de bază privind obligațiile fiscale, reducerea asimetriei informaționale urmând să încurajeze o gestionare mai eficientă a resurselor firmei și o relație mai transparentă cu instituțiile statului.

În sfârșit, se recomandă calibrarea regimului sancționator în funcție de dimensiunea entității. Pentru a reduce teama de eroare care forțează externalizarea serviciilor chiar și atunci când nu este strict necesară, se recomandă aplicarea principiului „prevenției înainte de sancțiune” pentru microîntreprinderile aflate în primul an de activitate, oferind perioade de grație pentru corectarea erorilor de raportare care nu implică evaziune fiscală.

În încheiere, deși sistemul actual oferă o stabilitate necesară prin profesionalizarea raportării financiare, el rămâne unul rigid pentru micii antreprenori aflați la început de drum. O abordare flexibilă, care să combine digitalizarea cu simplificarea legislativă, ar putea transforma contabilitatea dintr-o obligație resimțită ca o barieră psihologică într-un instrument real de sprijin al competitivității economice.

Mulțumiri

Adresăm mulțumiri speciale coordonatorului nostru, domnul Prof. univ. dr. Jianu Ionel, pentru sprijinul constant și expertiza oferită pe parcursul redactării acestei lucrări. Îndrumarea dumnealui a fost esențială în etapa de proiectare a instrumentului de cercetare CATI, contribuind decisiv la formularea neutră a întrebărilor și la eliminarea potențialelor biasuri metodologice. Fără viziunea sa critică asupra designului cercetării, obținerea unor date atât de riguroase și obiective nu ar fi fost posibilă.

Referințe, citări și bibliografie

1. Audretsch, D.B. and Thurik, A.R. (2001) 'What's new about the new economy? Sources of growth in the managed and entrepreneurial economies', *Industrial and Corporate Change*, 10(1), pp. 14–17.
2. Bâtcă-Dumitru, C., Sahlian, D.N. and Irimescu, A.M. (2018) *Contabilitate și raportare financiară*. Editura CECCAR.
3. Bojian, O. (2004) *Contabilitatea financiară a întreprinderii*. Editura Universitară.
4. CNIPMMR (2024) *Carta Albă a IMM-urilor din România 2023/2024*. Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România.
5. Diaconu-Gherasim, L.R. (2022) *Metode cantitative de cercetare*. Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
6. Evans, C. (2003) 'Studying the studies: an overview of recent research into taxation operating costs', *eJournal of Tax Research*, 1(1), pp. 64–92.
7. Guvernul României (1990) *Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare*. Monitorul Oficial al României, Partea I.

8. Guvernul României (1991) *Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454/2008.
9. Guvernul României (2008) *Ordonanța de urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328, 25 aprilie 2008.
10. Guvernul României (2017) *Legea nr. 270/2017 a prevenirii*. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1037, 29 decembrie 2017.
11. Guvernul României (2021) *Ordonanța de urgență nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura*. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 960, 7 octombrie 2021.
12. Huff, D. (1954) *How to lie with statistics*. W.W. Norton & Company.
13. Lockwood, D. (2021) *Fooled by the winners: how survivor bias deceives us*. Imprint Academic.
14. Lusardi, A. and Mitchell, O.S. (2014) 'The economic importance of financial literacy: theory and evidence', *Journal of Economic Literature*, 52(1), pp. 5–44. Available at: <https://doi.org/10.1257/jel.52.1.5>.
15. Ministerul Finanțelor Publice (2021) *Ordinul președintelui ANAF nr. 1783/2021 privind natura informațiilor pe care contribuabilul/plătitorul trebuie să le declare prin fișierul standard de control fiscal D406 (SAF-T)*. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753, 29 iulie 2021.
16. Nicolescu, O. and Nicolescu, C. (2025) *Întreprinzătorul, întreprinderea mică și mijlocie și managementul antreprenorial*. Pro Universitaria.
17. OCDE (2015) *Taxation of small and medium-sized entities*. OECD Publishing.
18. ONRC (2024) *Statistici privind înmatriculările și radierile persoanelor juridice în România – anul 2024*. Available at: <https://www.onrc.ro/index.php/ro/statistici> (Accessed 12 February 2026).
19. ONRC (2025) *Statistici privind starea societăților comerciale: inactivitate, dizolvări și radieri la nivelul Municipiului București și județului Ilfov pentru cohorta 2024*.
20. Saunders, M., Lewis, P. and Thornhill, A. (2019) *Research methods for business students*. 8th edn. Pearson Education.
21. Schumpeter, J.A. (1942) *Capitalism, socialism and democracy*. Harper & Brothers.
22. Thaler, R.H. (2015) *Misbehaving: the making of behavioral economics*. W.W. Norton & Company.
23. Yamane, T. (1967) *Statistics: an introductory analysis*. 2nd edn. Harper and Row.